

Brussel, 29 november 2024
(OR. en)

16181/24

RECH 521
AGRI 835
COMPET 1159
COWEB 191

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	29 november 2024
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	15304/24 + COR 1
Betreft:	Een mogelijk Europees O&I-initiatief ter bevordering van duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen, veilige voedselsystemen en de uitrol van de bio-economie, waarbij het potentieel van Midden- en Oost-Europa wordt benut - Conclusies van de Raad (29 november 2024)

De delegaties vinden in de bijlage de conclusies van de Raad over *een mogelijk Europees O&I-initiatief ter bevordering van duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen, veilige voedselsystemen en de uitrol van de bio-economie, waarbij het potentieel van Midden- en Oost-Europa wordt benut*, die de Raad tijdens zijn 4063e zitting op 29 november 2024 heeft goedgekeurd.

**CONCLUSIES VAN DE RAAD OVER EEN MOGELIJK EUROPEES O&I-INITIATIEF
TER BEVORDERING VAN DUURZAAM BEHEER VAN NATUURLIJKE
HULPBRONNEN, VEILIGE VOEDSELSYSTEMEN EN DE UITROL VAN DE
BIO-ECONOMIE, WAARBIJ HET POTENTIEEL VAN MIDDEN- EN OOST-EUROPA
WORDT BENUT**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNEREND AAN:

- de conclusies van de Europese Raad van 23 en 24 juni 2022¹, waarin het Europese perspectief van Oekraïne, de Republiek Moldavië en Georgië wordt erkend en tegelijkertijd uiting wordt gegeven aan zijn volledige en ondubbelzinnige steun voor het perspectief voor EU-lidmaatschap van de Westelijke Balkan;
- de conclusies van de Europese Raad van 26 en 27 oktober 2023² over het concurrentievermogen van de EU, waarin wordt benadrukt dat de EU een stevige economische basis nodig heeft die haar concurrentievermogen op lange termijn en een gelijk speelveld, zowel intern als mondiaal, waarborgt;
- zijn conclusies van 29 november 2019³ over de geactualiseerde strategie voor de bio-economie “Een duurzame bio-economie voor Europa: versterking van de verbinding tussen economie, samenleving en milieu”, waarin de rol van BIOEAST bij de uitvoering van de EU-strategie voor de bio-economie wordt erkend;
- de aanbeveling van de Raad van 26 november 2021⁴ over een Pact voor onderzoek en innovatie in Europa, die verbonden is met de mededeling van de Commissie “Een nieuwe EOR voor onderzoek en innovatie”;

¹ Doc. EUCO 24/22.

² Doc. EUCO 14/23.

³ Doc. 14594/19.

⁴ Doc. 13701/21.

- zijn conclusies van 25 april 2023⁵ over het potentieel van de bio-economie in het licht van de huidige uitdagingen, met bijzondere aandacht voor plattelandsgebieden, waarin de Commissie en de lidstaten worden aangemoedigd de samenwerking in het kader van BIOEAST te versterken;
- zijn conclusies van 24 mei 2024⁶ over een concurrerende Europese industrie als aanjager van onze groene, digitale en veerkrachtige toekomst, waarin er bij de Commissie op wordt aangedrongen biotechnologie en de biogebaseerde economie te erkennen als integrerend onderdeel van het industriebeleid van de EU en te zorgen voor coördinatie om de coherentie van het beleid te vergroten;
- de mededelingen van de Commissie en begeleidende documenten over de Europese Green Deal⁷; “Een nieuw actieplan voor een circulaire economie – voor een schoner en concurrerender Europa”⁸; het “Voortgangsverslag 2023 over klimaatactie in de EU”⁹; “Onze toekomst veiligstellen – De klimaatdoelstelling voor Europa voor 2040 en de weg naar klimaatneutraliteit tegen 2050 met het oog op de totstandbrenging van een duurzame, rechtvaardige en welvarende samenleving”¹⁰; en “Bouwen aan de toekomst met de natuur: biotechnologie en biofabricage in de EU bevorderen”¹¹, waarin het belang van de bio-economie voor de ondersteuning van de groene transitie en het Europese concurrentievermogen wordt benadrukt,

⁵ Doc. 8406/23.

⁶ Doc. 10127/24.

⁷ COM(2019) 640 final.

⁸ COM(2020) 98 final.

⁹ COM(2023) 653 final.

¹⁰ COM(2024) 63 final.

¹¹ COM(2024) 137 final.

1. ERKENT dat de verwezenlijking van de middellange- en langetermijndoelstellingen van de Europese Green Deal voor 2030 en 2050 ook afhankelijk is van de duurzame productie en het duurzame gebruik van biomassa, met inbegrip van bioafval. BENADRUKT dat de duurzame en circulaire bio-economie zowel kan bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europese Green Deal als een impuls kan geven aan het concurrentievermogen van Europa. IS INGENOMEN MET de informatie over de geplande actualisering van de EU-strategie voor de bio-economie tussen nu en eind 2025, waarbij moet worden gekeken naar de huidige maatschappelijke, demografische, economische en ecologische uitdagingen, de industriële dimensie van de bio-economie en haar verbanden met biotechnologie en biofabricage, om bij te dragen tot een sterkere EU-economie. Tegelijkertijd moet ook rekening worden gehouden met het voorzorgsbeginsel en moet voorrang worden gegeven aan de belangen van de consument. NEEMT NOTA van de toenemende complexiteit van de uitdagingen die worden aangepakt met bovengenoemde strategieën, die over de grenzen van de lidstaten heen grijpen en gebaat zouden zijn bij een bredere transnationale samenwerking met derde landen die de waarden en beginselen van de EU delen.
2. NEEMT NOTA VAN de lopende besprekingen over duurzaamheid en concurrentievermogen, met name over onmisbare maar kwetsbare natuurlijke hulpbronnen zoals bodem, zoet water en ecosysteemdiensten, alsook het cruciale belang van de veiligheid van de Europese voedselsystemen en het potentieel van biogebaseerde innovatie en oplossingen en biofabricage voor het stimuleren van sociaal-economische en duurzame ontwikkeling in Europa.
3. ONDERSTREEPT het werk dat in dit verband is verricht in de lopende Europese partnerschappen, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, die in cluster 6 van het programma Horizon Europa, zoals de Gemeenschappelijke Onderneming “Een circulair biogebaseerd Europa” (CBE JU), die in een bredere strategie en een actieplan heeft voorzien om ondervertegenwoordigde belanghebbenden en begunstigden te mobiliseren, alsook het positieve voorbeeld van het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) als een instrument voor nauwere samenwerking met buurlanden van de EU. ONDERSTREEPT het belang van synergieën tussen en complementariteit met missies, met name de EU-missies “Onze oceanen en wateren herstellen” en “Een bodemdeal voor Europa”.

4. MERKT OP dat uit de trends van het Europees innovatiescorebord blijkt dat de lidstaten in Midden- en Oost-Europa vooral tot de opkomende en gematigde innovatoren behoren en dat hun deelname aan kaderprogramma's gematigd blijft. BENADRUKT dat de investeringen op nationaal niveau moeten worden opgetrokken en dat verdere maatregelen nodig zijn om de deelname te verbreden en de uitwisseling en valorisatie van excellente wetenschap en biogebaseerde innovaties in de hele Europese Onderzoeksruimte (EOR) te ondersteunen.
5. WIJST EROP dat moet worden ingezet op de duurzame ontwikkeling van de toeleveringsketens en bedrijfsmodellen, onder meer voor producten met een hogere waarde en voor de lokale verwerking van biohulpbronnen in de lidstaten in Midden- en Oost-Europa, door belanghebbenden op inclusieve en bottom-up-wijze te betrekken bij het onderzoek naar, en de innovatie en de uitrol van duurzame biogebaseerde oplossingen om de transitie van Europa naar een circulaire en duurzame toekomst te vergemakkelijken.
6. WIJST OP de rol van BIOEAST bij de ondersteuning van de Europese groene en rechtvaardige transitie en de vooruitgang die het de afgelopen jaren heeft geboekt als platform met een gevestigd coördinatiemechanisme en dito structuur en middelen bij het vaststellen van gemeenschappelijke strategische onderzoeks- en innovatieprioriteiten op het gebied van agro-ecologie, veerkracht van zoet water, veilige voedselsystemen en de circulaire en duurzame bio-economie. ONDERSTREEPT het potentieel van het op elkaar afstemmen van beleid en regelgeving met betrekking tot de bio-economie op het niveau van de Unie, met name wat betreft het scheppen van een gunstig klimaat voor investeringen, onderzoek, innovatie en duurzame ontwikkeling in de sector.
7. NEEMT NOTA van de toezegging van de ministers van Landbouw en Onderzoek van de elf lidstaten die aan BIOEAST deelnemen, zoals verwoord in de gezamenlijke verklaring van 2019¹², waarin het toekomstige traject van BIOEAST wordt geschetst, en van de herhaalde toezegging in de vorm van de verklaring die in juli 2024 is ondertekend door de ministers van Landbouw en Onderzoek van tien lidstaten om een partnerschap te ontwikkelen dat de interconnecties tussen duurzame natuurlijke hulpbronnen, de voedselsystemen en de uitrol van de bio-economie in Midden- en Oost-Europa ter hand moet nemen.

¹² Doc. 9235/19.

8. ERKENT dat open en inclusieve samenwerking in onderzoek en innovatie op het gebied van bio-economie tussen alle EU-lidstaten moet worden gestimuleerd, en dat moet worden ingezet op samenwerking met de Westelijke Balkan en de kandidaat-lidstaten. NEEMT NOTA van het voorstel in de door tien lidstaten ondertekende BIOEAST-verklaring om een mogelijk Europees O&I-initiatief op het gebied van koolstof-, water-, voedings- en energiecycli op te zetten, in de context van duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen, veilige voedsel-systemen en de uitrol van de bio-economie, waarbij het potentieel van de lidstaten in Midden- en Oost-Europa, de Westelijke Balkan en de kandidaat-lidstaten wordt benut, daar middels de overname en aanpassing van excellente onderzoeksresultaten en innovatieve oplossingen in lokale behoeften zou kunnen worden voorzien. De ondertekenaars van BIOEAST zijn van mening dat een dergelijk mogelijk initiatief het Europese concurrentie-vermogen op het gebied van de bio-economie, met inbegrip van biofabricage en biotechnologie, verder kan vergroten en tegelijkertijd kan bijdragen tot de bescherming en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen door toegang te krijgen tot particuliere en publieke middelen om innovatieve biogebaseerde oplossingen te stimuleren.
9. ERKENT dat met alle lidstaten en de Europese Commissie meer in detail moet worden gesproken over de rol van O&I bij het benutten van het potentieel van de lidstaten in Midden- en Oost-Europa, de Westelijke Balkan en de kandidaat-lidstaten in het kader van de Europese strategische autonomie. Een mogelijk nieuw O&I-initiatief zou kunnen helpen bij het verschaffen van essentiële kennis en knowhow, het versterken van de wetenschapsdiplomatie door bevordering en verdediging van Europese waarden als onderzoeksethiek, integriteit en gendergelijkheid, en bij het bevorderen van relaties, stabiliteit, welvaart en duurzame transitie van de Westelijke Balkan en de kandidaat-lidstaten, en het aanpakken van de braindrain. Een betere benutting van synergieën en een grotere participatie moeten een meerwaarde opleveren voor het Europese O&I-ecosysteem, bijdragen tot de veiligheid van de voedselsystemen van de EU door bijzondere aandacht te besteden aan de veiligheid, authenticiteit en kwaliteit van levensmiddelen en afvalvalorisatie, en moeten het potentieel van onderbenutte biomassa in de EU, de Westelijke Balkan en de kandidaat-lidstaten helpen te ontsluiten, met positieve overloopeffecten voor de hele interne markt, en het Europese concurrentievermogen vergroten.

10. ONDERSTREEPT de toegevoegde waarde van transnationale O&I-initiatieven bij het bieden van nieuwe oplossingen voor de groene en digitale transitie, de volksgezondheid en maatschappelijke uitdagingen, en IS VAN OORDEEL dat er dringend behoefte is aan duurzaam en hoogwaardig geconcipeerde projecten die met een hoge mate van transparantie en volgens strenge normen worden uitgevoerd. Een dergelijk mogelijk nieuw Europees initiatief kan leiden tot verdere strategische samenwerking en moet duidelijke doelstellingen vaststellen om overlapping tussen bestaande en nieuwe O&I-activiteiten op EU- en nationaal niveau en dubbele financiering te voorkomen, en te zorgen voor een grotere veerkracht in tijden van crisis.
11. VERZOEKT de Commissie derhalve, met volledige inachtneming van haar initiatiefrecht en in overeenstemming met de toepasselijke procedures, een kloofanalyse uit te voeren teneinde in overleg met deskundigen de noodzaak, de haalbaarheid en het effect van een mogelijk nieuw Europees O&I-initiatief te beoordelen, rekening houdend met alle mogelijke opties, betreffende het duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen, veilige voedselsystemen en de uitrol van de bio-economie, waarbij het potentieel van de lidstaten van Midden- en Oost-Europa, de Westelijke Balkan en de kandidaat-lidstaten wordt benut. Afhankelijk van de resultaten van een dergelijke analyse kan, in overleg met de lidstaten, worden overwogen een strategisch stappenplan op te stellen om ervoor te zorgen dat de natuurlijke hulpbronnen van de lidstaten, aangevuld door die van de Westelijke Balkan en de kandidaat-lidstaten, kunnen worden geherpositioneerd en gevaloriseerd op basis van de meest excellente wetenschap en innovatieve technologie die in de hele EU beschikbaar en gewenst is.
-